

Usmernenie k obsahu a štruktúre správy z diagnostického vyšetrenia v zariadeniach poradenstva a prevencie

Č. j.: 2024/6875:1-C1661
V Bratislave 11. januára 2023

Podľa § 4 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 339/2023 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii účinnej od 1. septembra 2023 sa **správa z diagnostického vyšetrenia zaraďuje medzi ďalšiu dokumentáciu**. Správa z diagnostického vyšetrenia **sa nevedie na formulároch podľa vzorov schválených ministerstvom školstva** pre jednotlivé druhy a typy škôl a školských zariadení a jej vzor nie je zverejnený na webovom sídle určenom ministerstvom školstva (§ 11 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Správa z diagnostického vyšetrenia (správa) je výstupom diagnostiky, ktorú absolvuje dieťa v zariadení poradenstva a prevencie (ZPP) na základe žiadosti podľa vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie. Podkladom pre správu môžu byť aj správy z vyšetrenia odborníkov napr. rezortu zdravotníctva, sociálnych vecí a iných inštitúcií, ktoré dieťaťu poskytujú dlhodobú starostlivosť.

Súčasťou správy sú spravidla kvantitatívne informácie (formulované vo forme slovného hodnotenia) a kvalitatívne údaje z použitých diagnostických metód a nástrojov, spolu s ostatnými údajmi získanými pred vyšetrením (anamnestické údaje, údaje z pedagogickej charakteristiky, zo vstupného rozhovoru), v priebehu vyšetrenia (relevantné informácie z rozhovorov a interpretácie výsledkov aplikovaných metód), po vyšetrení (závery a odporúčania z diagnostického vyšetrenia – odbornej činnosti).

Obsah správy je potrebné prispôbiť účelu, na aký sa správa vydáva.

Štruktúra a obsah správy z diagnostického vyšetrenia

Správa obsahuje:

- Metódy použité pri diagnostike** – pri testových nástrojoch ich presný názov, pri ostatných metódach ich opis napr. diagnostické pozorovanie dieťaťa, pozorovanie dieťaťa v testovej situácii, analýza produktov činnosti, rozhovor s rodičom dieťaťa o výchovných a vzdelávacích problémoch (§ 4 písm. b) vyhlášky č. 339/2023 Z. z.).
- Návrh podporného opatrenia** podľa § 145a a 145b školského zákona, ak je jeho potreba poskytnutia opodstatnená. Návrh podporného opatrenia sa vydáva aj na účel podľa § 61 ods. 1 a 63 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z.

Ak sa diagnostika vykonáva na základe požiadania o vyjadrenie na účel poskytovania podporných opatrení, „Vyjadrenie na účel poskytovania podporných opatrení“ sa vydáva ako samostatný dokument podľa § 5 písm. a) vyhlášky č. 339/2023 Z. z., a teda nie je ani položkou v správe a ani netvorí prílohu k správe.

Pri bližšej špecifikácii podporných opatrení sa vychádza okrem diagnostických zistení aj z Katalógu podporných opatrení a jeho sprievodných materiálov.

V správe sa spravidla uvádzajú aj nasledovné informácie:

1. Dôvod vyšetrenia a jeho iniciátor.

2. Dátum vyšetrenia – ak sa ich realizovalo viac, uvádzajú sa dátumy všetkých vyšetrení.

3. Anamnéza (osobná, rodinná, školská, zdravotná) – diferencuje sa podľa dôvodu vyšetrenia a adresáta správy (uvádzajú sa len tie anamnestické údaje, ktoré majú vzťah k dôvodu vyšetrenia).

4. Špecifikácia vyšetrenia – psychologické, špeciálnopedagogické, logopedické, liečebno-pedagogické, sociálno-pedagogické; ak je správa zhrnutím viacerých odborných vyšetrení môžu sa uvádzať v jednej správe.

5. Interpretácia výsledkov vyšetrenia, ktorá spravidla obsahuje:

- analýzu a opis najdôležitejších zistení vzťahujúcich sa na to, čo bolo predmetom vyšetrenia, prípadne ďalších zistení, ktoré pôvodné zameranie vyšetrenia rozširujú,
- uvedenie kauzálnych súvislostí medzi nálezmi z vyšetrenia a ich predpokladaným vplyvom na konkrétne ťažkosti dieťaťa (v učení, správaní ...),
- opis silných a slabých stránok dieťaťa v testovaných oblastiach a ich možný vplyv na výkony, správanie alebo prežívanie dieťaťa.

Ak to štruktúra použitých metodík umožňuje, môže sa uviesť aj prognóza, resp. zóna najbližšieho vývinu dieťaťa a jej limity.

6. Záver – zosumarizovanie výsledkov diagnostiky vystihujúcich podstatu zistení, uvedenie súvislosti diagnostických zistení s ťažkosťami dieťaťa, uvedených v dôvode vyšetrenia (diagnostiky). Ak to umožňuje charakter použitých metód a diagnostický proces je považovaný za kompletný,

- uvedie sa diagnostický záver
- špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba podľa § 2 písm. i) školského zákona), ak bola diagnostickým vyšetrením potvrdená.

7. Odporúčania, najmä:

- návrh na spôsob vzdelávania (napr. inkluzívne vzdelávanie, vzdelávanie v špeciálnej škole, druh a typ školy atď.),
- opis podmienok, ktoré by mali byť na základe výsledkov odborných vyšetrení pri výchove a vzdelávaní dieťaťa zabezpečené,

- konkrétne výchovné alebo vzdelávacie stratégie a metódy vo vzťahu k diagnostickým zisteniam,
- zváženie potreby vypracovať dieťaťu individuálny vzdelávací program,
- odporúčania pre samotné dieťa a jeho zákonného zástupcu (napr. aké rozvojové, stimulačné, korekčné cvičenia môže pre dieťa využiť, stratégie, ako má s dieťaťom komunikovať, ako dieťa motivovať a pod.),
- podľa potreby odporúčanie na uskutočnenie diagnostiky na inom stupni podpornej úrovne, resp. diagnostiku u iného odborného zamestnanca alebo na inom pracovisku, v inom rezorte a pod.,
- odporúčania majú zohľadňovať príslušný školský vzdelávací program školy, ktorú dieťa navštevuje, resp. vychádzať zo vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním (§ 94 ods. 2 alebo § 103 ods. 5 školského zákona),
- ak sa diagnostika realizovala z dôvodu zhodnotenia/prehodnotenia spôsobu vzdelávania, uvedie sa návrh na modifikáciu učebného obsahu, spôsob/zmeny hodnotenia, úpravu dochádzky, návrhy na materiálno-technické zabezpečenie, odporúčanú formu odbornej personálnej podpory - či je pri vzdelávaní dieťaťa nevyhnutná pomoc pedagogického asistenta (v súlade s Katalógom podporných opatrení),
- odporúčania môžu dopĺňať alebo presahovať dikciu navrhovaných podporných opatrení, a preto sú uvádzané osobitne (napr. predĺženie časového limitu pri testovaní).

Na účel diagnostikovania špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb (ŠVVP) podľa § 2 písm. i) zákona č. 245/2008 Z. z. postačuje diagnostické vyšetrenie jedného druhu (na základe diagnostiky vykonanej jedným odborným zamestnancom, nie je nevyhnutne potrebná diagnostika viacerých odborníkov, pokiaľ to nie je uvedené v príslušných štandardoch).

Viacerí odborní zamestnanci sa môžu vyjadriť spoločne v jednej správe, alebo potvrdiť závery odborného zamestnanca iného ZPP.

Návrh na ďalšiu diagnostiku, rediagnostiku, resp. najbližší termín kontrolného vyšetrenia neustanovuje žiaden všeobecne záväzný právny predpis. Realizuje sa podľa individuálneho úsudku odborného zamestnanca, alebo na základe odôvodnenej žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa/žiaka, školy, školského zariadenia, odborného zamestnanca školy alebo školského zariadenia, pedagogického zamestnanca alebo zástupcu zariadenia.

Rediagnostika je opodstatnená najmä v prípade, ak sa mení charakter ŠVVP dieťaťa/žiaka s osobitným ohľadom na diagnostiku mentálnej úrovne u detí/žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Je na zvážení a odbornom úsudku odborného zamestnanca, či a ako často rediagnostiku, resp. kontrolné vyšetrenie odporučí. V takom prípade je táto skutočnosť vhodné uviesť do správy (napr. o rok, podľa potreby, a pod.).

Realizácia rediagnostických vyšetrení je vhodná pri prehodnocovaní opodstatnenosti už poskytovaných podporných opatrení.